

Bo Vestergaard

FAIR PROCES

Bo Vestergaard

FAIR PROCES

Fra upopulære forandringer til medarbejdere der udvikler løsninger

Prisvindende
praktisk teori
Academy of
Management

Uddrag bragt i
Harvard Business Review

www.fairproces.dk

Bo Vestergaard
Rammesættende og faciliterende
forandringsledelse

-Foredrag & workshops
- Proceskonsultation & facilitering

www.fairproces.dk

Køb til boghandlernes
indkøbspris: 10+ bøger bestilles
direkte hos mig:
fairproces@fairproces.dk

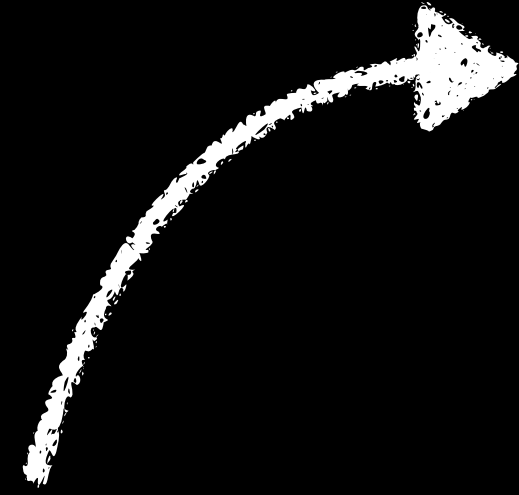

Fåes på saxo.com

Resultat- retfærdighed	Proces- retfærdighed	Attitude
✓	%	
%	✓	
✓	✓	

3:10

8:10

Succes=

- ny og nyttig løsning bruges i driften
- fungerer bedre end den "gamle løsning"
- bruges også 6-12 måneder efter projekt-slut

Se fx. Smith: Success Rates for Different Kind of Organizational Change. Performance Improvement vol. 41. No.2. January 2002.

McKinsey Quarterly: Creating Organizational Transformations. July 2008.

IBM. 2008. Making Change Work.

McKinsey Global Survey 2012, 2014 & McKinsey. 2015. How to Beat the Transformation Odds

Edwards. 2014. Evalueringsrapport. Projekt relationel koordinering

The Economist Intelligence Unit (2013): Why Good Strategies Fail.

Proces

Holdning

Adfærd

Resultat

Sæt kontekst
Involver
Forklar
Følg op

Tillid til:
Lederen
B
St

Lederen overtræder
mindst et princip

Mistill
Ledere
Beslutning
Strategien

3:10

8:10

- Succes=
- o Ny og nyttig løsning er implementert i driften
  - o fungerer bedre end den "gamle løsning"
  - o drives også 6 måneder efter projekt-slut

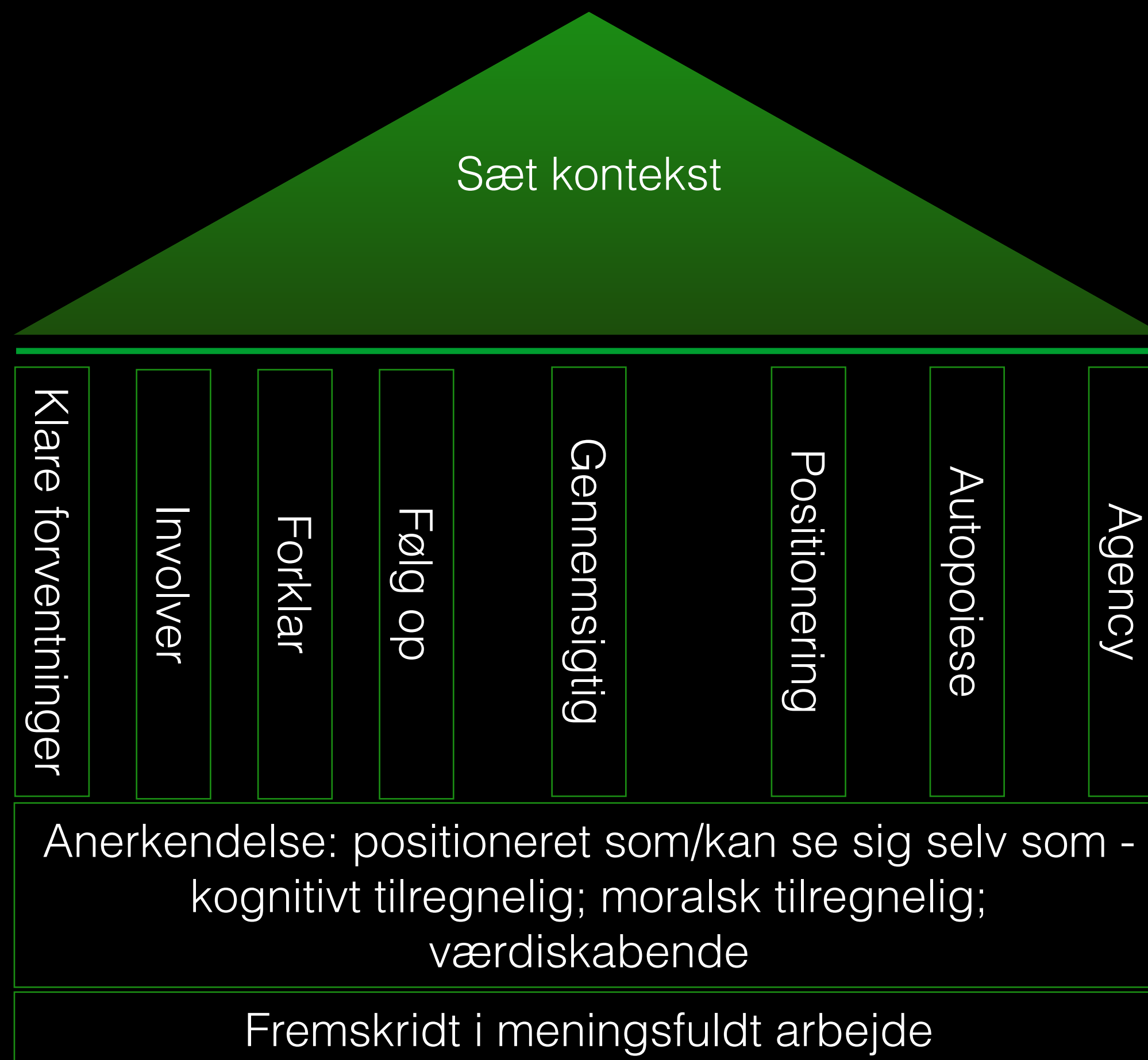
Passiv eller modvillig
i implementering af
løsninger

Løsning bruges i
driften
og skaber værdi

Også 6-12 måneder
efter ibrugtagning

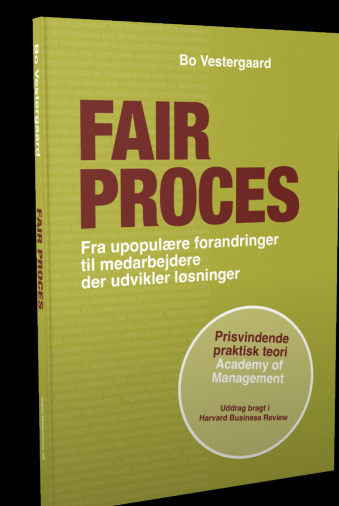
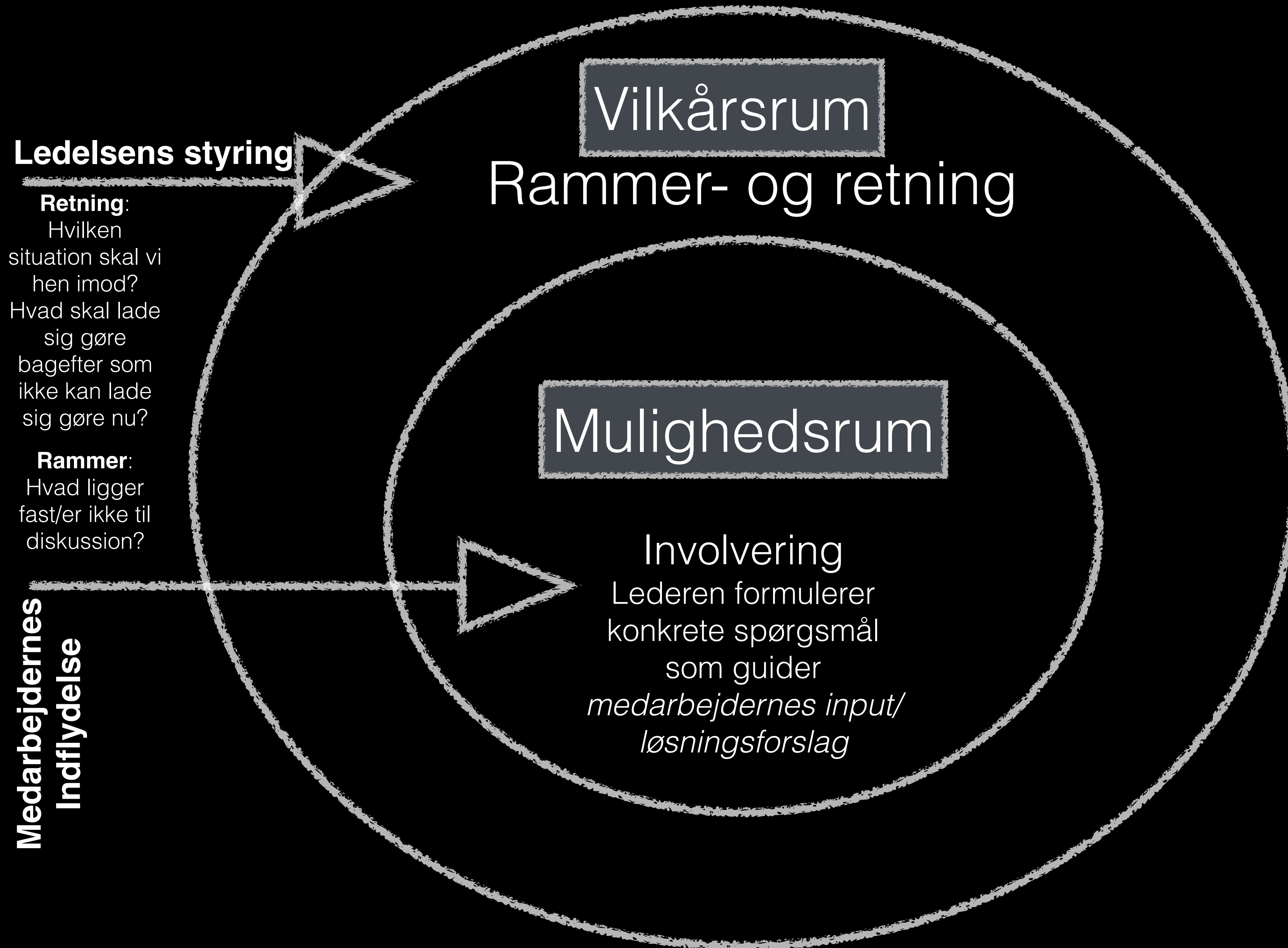
Løsningen driftes
ikke på en måde
eller i et omfang så
den skaber nok
værdi 6-12 måneder
efter ibrugtagning

Model: Teoretisk hus for fair proces

Sæt ramme og retning

Retning: Hvad skal lade sig gøre, som ikke kan lade sig gøre nu? Hvorfor er det vigtigt? Hvilken situation skal vi væk fra/hen imod?

Rammer: hvad ligger fast/er ikke til diskussion? Hvilke spørgsmål mangler vi svar på?

Involvering: *Hvad kan/skal der involveres i? Hvilke spørgsmål skal medarbejderne finde svar på?*

Sammenhæng: Hvordan hænger det sammen med organisationens strategi og øvrige indsatser? Er der oplagte dilemmaer/synergier?

Tid & prioritering: Hvad skal være sket hvornår? Er der andre opgaver vi skal nedtone/udskyde?

Involver
i udvikling

Se kapitel 2, fase 1: s. 51

GRADER AF INVOLVERING

1

2

3A

3B

Lederens indflydelse på beslutningen

Medarbejdernes indflydelse på beslutningen

Lederen udtænker og udmelder løsning

Forklarer rationale bag og inviterer til opklarende spørgsmål

Lederen formulerer løsningsforslag

Gruppen giver input

Lederen beslutter

Lederen sætter rammen

Gruppen udvikler løsningsforslag

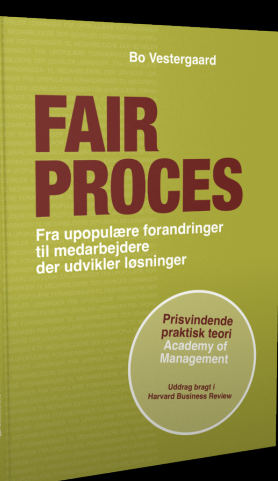
Lederen beslutter

Lederen sætter rammen

Gruppen udvikler løsningsforslag

Gruppen beslutter

Se kapitel 3

Strategisk procesdesign: Fair proces i fem faser

Sæt kontekst

Retning:
*Hvad skal lade sig
gøre, som ikke kan
lade sig gøre nu?*

Rammer: *hvad ligger
fast/er ikke til
diskussion?*

Involvering: *Hvad skal
medarbejderne give
input på?*

Involver i udvikling

Produktmål: *Indsatser/
løsninger, der kan
afprøves i praksis*

Skab kollektiv
intelligens=
Små gruppers evne til
tilvejebringe, og
integrere hinandens
relevante viden og
omsætte til
løsningsforslag og
træffe bedre
beslutninger

Beslut & forklar

Forklar rationale bag
beslutning og kriterier
for at revidere, til- og
fravælge forslag.

Forklaring viser at
beslutningstager har
reflekteret over
forslagene ift. ramme
og retning

Involver i afprøvning

Afprøv løsning

Hyppige, korte
opfølgingsmøder støtter
fremskridt og forbedring
af løsning

10-20 min:
*Hvad skete der? Hvordan
giver det mening, at gå
videre herfra? Hvem gør
hvad, hvornår?*

Gør til drift

Løsninger der skaber
værdi, overgår til drift
og forankres

Hold fortsat korte
opfølgingsmøder

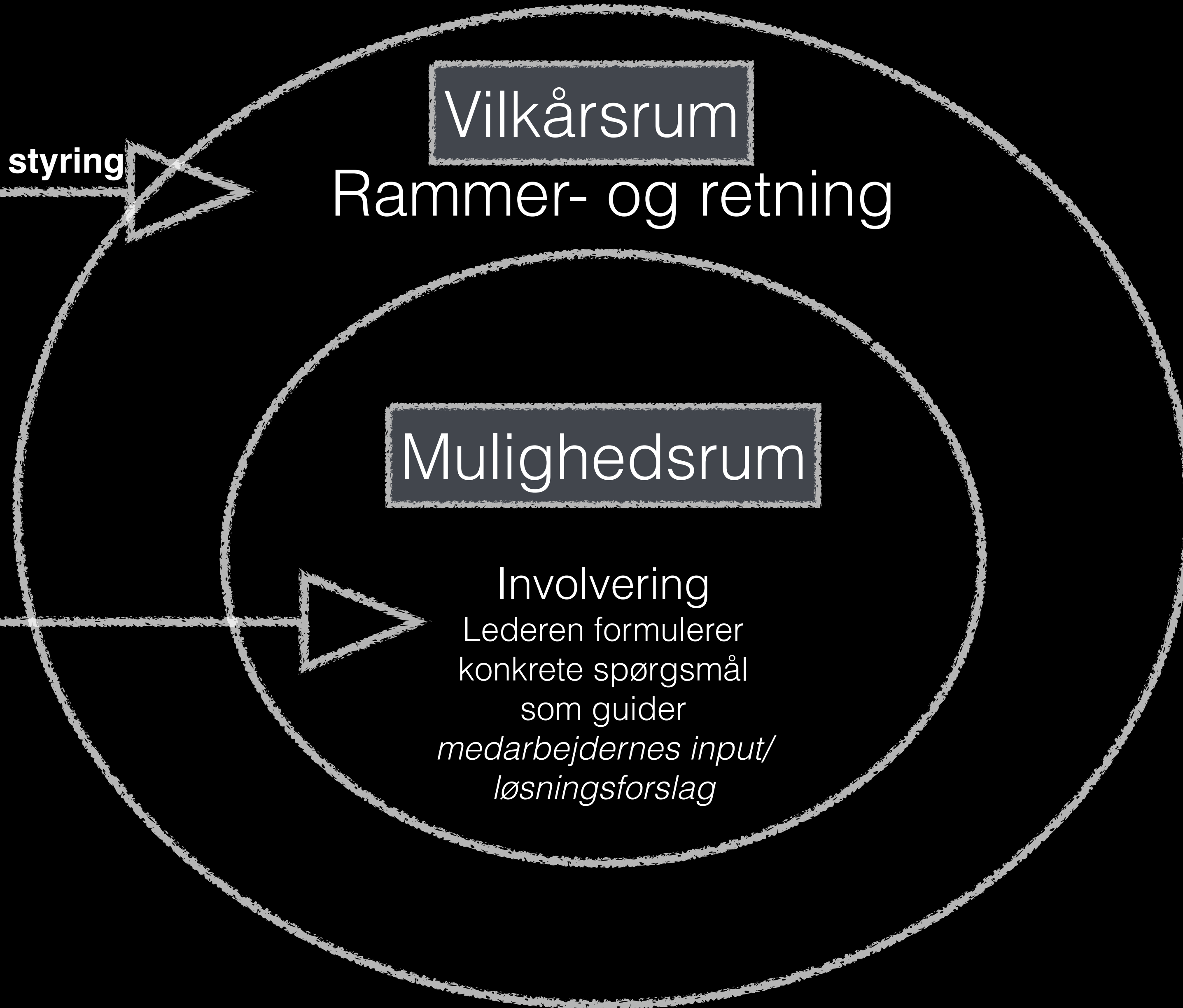

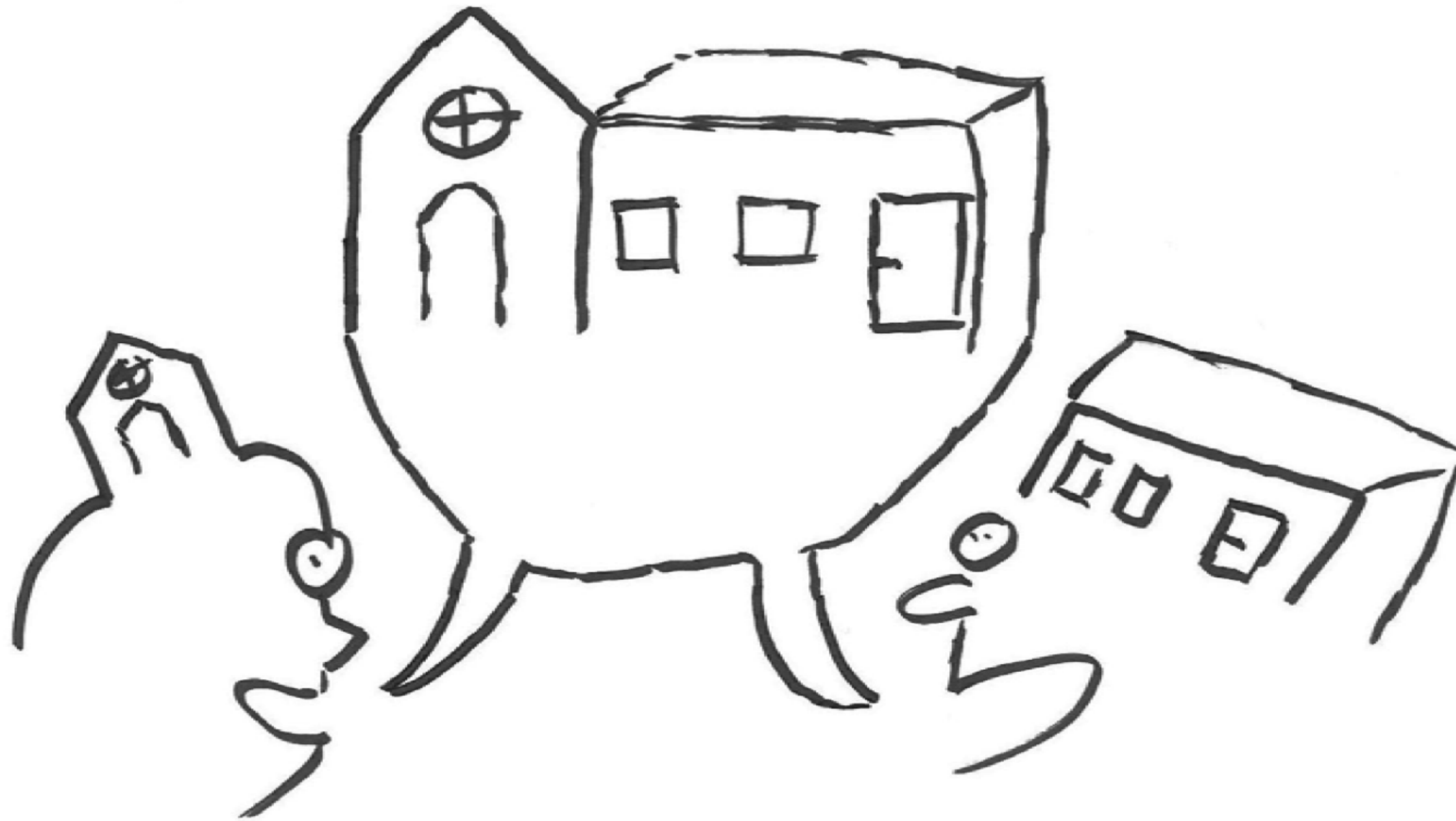
Ledelsens styring

Retning:
Hvilken situation skal vi hen imod?
Hvad skal lade sig gøre bagefter som ikke kan lade sig gøre nu?

Rammer:
Hvad ligger fast/er ikke til diskussion?

Medarbejdernes
Indflydelse

Autopoiese.
Ingen forståelse. Kun forskellige
grader af misforståelse.

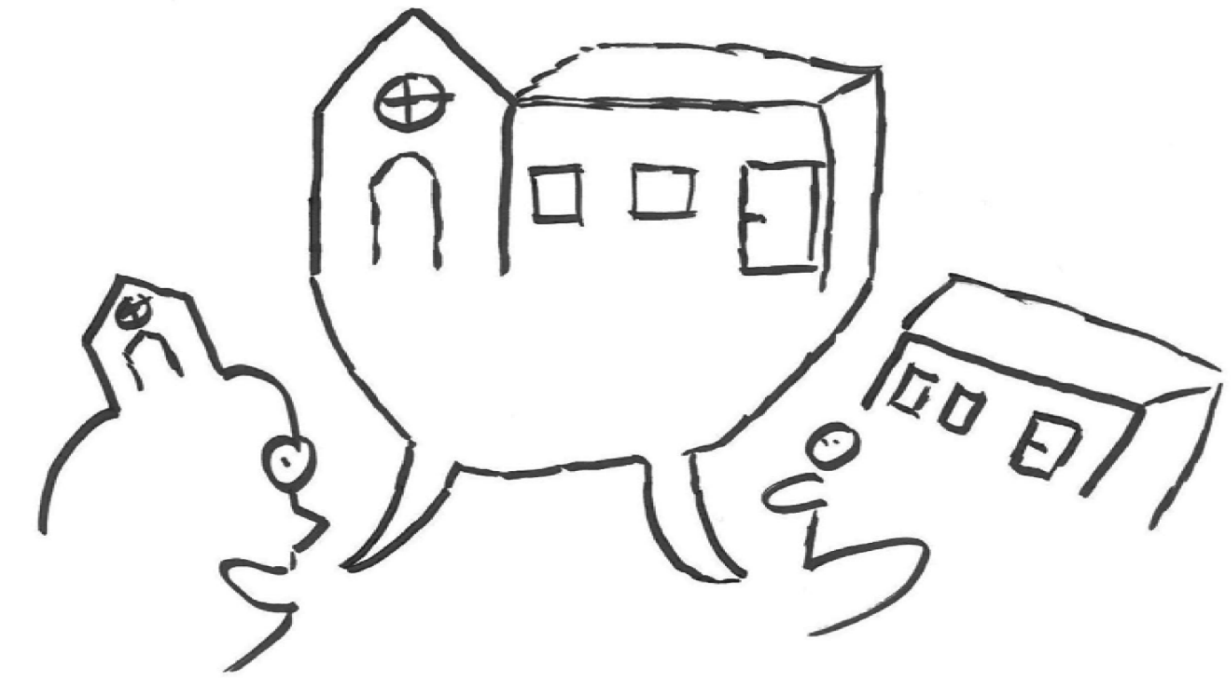

TRÆNING MED VÆRKTØJ I FASE 1:

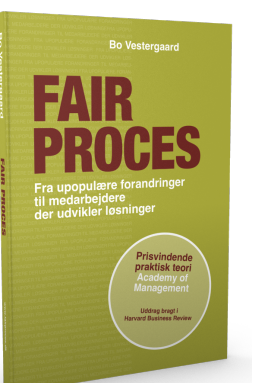
Formidl vilkårs- og mulighedsrum til medarbejderne og faciliter en spørge-svar seance med medarbejderne. Formålet er at sikre at alle har forstået det som skulle forstås og få misforståelser udryddet.

PROCES

1. Lederen formidler vilkårs- og mulighedsrum. Imens noterer medarbejderne opklarende spørgsmål på postits.
2. Medarbejderne i grupper (på 4-7 personer) deler på 15 sek. per. person deres opklarende spørgsmål. Dernæst bliver de enige om hvilke spørgsmål, der skal videre til lederen. Postits skal være læselige for lederen (formålet er at fjerne dubletter)
3. Lederen modtager hver gruppes opklarende spørgsmål på skrift og læser dem op. Hvis lederen er i tvivl om hvad spørgsmålet betyder afklares det kort. Ingen drøftelse eller forsøg på at svare.
4. Pause? (hold evt 5-10 min. pause, hvor lederen kan danner sig et overblik inden der svares)
5. Lederen A) svarer og B) fortæller hvad der sker med de spørgsmål hun/han ikke kan svare på

Autopoiese.
Ingen forståelse. Kun forskellige
grader af misforståelse.

Skab fremdrift: Det korte, lærende opfølgningsmøde

Hold mødet kort = stram struktur + stå op

Forskningen bag: Scott Tannenbaum and Christopher Cerasoli: Do Team and Individual Debriefs Enhance Performance? A Meta-Analysis. Human factors. The Journal of the Human Factors and Ergonomics Society. June. 2013.
Amabile and Kramer (2012): The Progress Principle. Harvard Business Press

